

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Bankowej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku język angielski w biznesie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.188.2021.KT.4

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku język angielski w biznesie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych jest nieprawidłowe.

Kierunek został przyporządkowany w 57% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo, w 27% do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości i w 16% do dyscypliny ekonomia i finanse. Procentowe przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej językoznawstwo nie jest widoczne w opracowanej dla kierunku koncepcji kształcenia, w której nacisk położony został na wyposażenie absolwenta kierunku język angielski w biznesie w językowe kompetencje komunikacyjne. Przyporządkowanie kierunku w 57% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo nie jest zatem w pełni właściwe, gdyż w większości przypadków błędnie identyfikuje podbudowaną teoretycznie wiedzę w tej dyscyplinie z operacyjną wiedzą dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim. Wykorzystane w kształceniu językowym podstawowe zagadnienia z gramatyki, leksykologii czy stylistyki danego języka nie obejmują bowiem treści powiązanych z zagadnieniami dotyczącymi obiektów i zjawisk oraz metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa.

Koncepcja kształcenia nie mieści się również w dyscyplinach naukowych nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, do których, poza językoznawstwem, przyporządkowano kierunek. Nie założono bowiem wyposażenia absolwentów w naukowy aparat pojęciowy i kompetencje pozwalające na prowadzenie prac rozwojowych w dyscyplinach naukowych nauki o zarządzaniu jakością oraz ekonomia i finanse, lecz w „wiedzę z zakresu szeroko pojętego biznesu”.

2. Koncepcja kształcenia nie uwzględnia potrzeb zawodowego rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zasadność kształcenia studentów na kierunku język angielski w biznesie została wykazana tylko na podstawie analizy ogólnych uwarunkowań ekonomiczno-społecznych w regionie i w Polsce, powiązanych ze znajomością języków obcych i wiedzą biznesową. Wnioskodawca nie w pełni uzasadnił potrzeby uruchomienia kierunku język angielski w biznesie: nie udokumentowano przeprowadzenia konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, których celem byłoby wypracowanie wspólnej, spójnej z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji kształcenia lub przynajmniej uzyskania wiarygodnej opinii potencjalnych pracodawców na temat przygotowywanego przez Uczelnię programu studiów.

3. Efekty uczenia się nie zakładają osiągnięcia przez studentów zakładanego w charakterystyce o kodzie WG dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji zaawansowanego stopnia wiedzy odnoszącej się do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek oraz zastosowań praktycznych tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem.

Efekty uczenia się nie zakładają osiągnięcia przez studentów w zaawansowanym stopniu wiedzy odnoszącej się do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi w dyscyplinie językoznawstwo, gdyż zazwyczaj błędnie identyfikują teoretyczną wiedzę językoznawczą z wiedzą operacyjną niezbędną w procesie komunikacji językowej, na przykład: PWB_W10d: „przywołuje omówione struktury gramatyki języka angielskiego na poziomie zaawansowanym, zarówno w języku mówionym jak i pisanim, w stopniu umożliwiającym dokonywanie tłumaczeń użytkowych i nauczanie języka biznesu” i PWB_W10c: „rozpoznaje frazeologię języka angielskiego, ze szczególnym naciskiem na język biznesu, w stopniu umożliwiającym dokonywanie tłumaczeń użytkowych i nauczanie języka biznesu” lub ograniczają wiedzę strukturalną, odnoszącą się do metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między obiektami i zjawiskami językoznawczymi, do wiedzy faktograficznej, zarówno na poziomie efektów ogólnych, np. PWB_W10a „przywołuje podstawową terminologię w zakresie językoznawstwa oraz opisuje różne poziomy struktury języka”, jak i szczegółowych, np. „rozpoznaje najważniejsze terminy i pojęcia z zakresu językoznawstwa porównawczego i gramatyki języka angielskiego” (dla zajęć *gramatyka kontrastywna angielsko-polska*), wymienia i omawia wiodące współczesne teorie przekładu (dla zajęć *wprowadzenie do przekładu*), „wymienia i objaśnia kluczowe pojęcia i terminy z zakresu językoznawstwa przekładu (dla zajęć *wstęp do językoznawstwa*).

W zakresie dyscyplin naukowych nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, do których został przyporządkowany kierunek, efekty uczenia się nie odnoszą się w ogóle do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi oraz zastosowań praktycznych tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem.

4. Efekty uczenia się nie zostały prawidłowo powiązane z charakterystykami na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się zostały nieprawidłowo skorelowane z charakterystykami WG i WK na poziomie 6. PRK. Z charakterystyką WG, opisującą wiedzę z zakresu dyscyplin stanowiących podstawy teoretyczne kierunku, powiązano bowiem efekty uczenia się odnoszące się do wiedzy kontekstowej dla kierunku język angielski w biznesie,

np.: PWB_W05: „definiuje i rozróżnia współczesne technologie informacyjne i komunikacyjne używane tak w życiu społecznym jak i zawodowym” i PWB_W09: „wskazuje i opisuje najważniejsze aspekty współczesnego życia gospodarczego”. Z kolei z samą charakterystyką WK nie powiązано żadnego efektu uczenia się, dokonując zawsze jednoczesnego przyporządkowania do charakterystyki WG, np.: PWB_W04: „wyjaśnia prawne uwarunkowania dotyczące odpowiedzialności za ochronę własności intelektualnej oraz praw autorskich” i PWB_W07: „rozpoznaje podstawową terminologię z zakresu kultury i realiów życia codziennego, ze szczególnym uwzględnieniem realiów i kultury biznesowej krajów angielskojęzycznych”, co prowadzi do paradoksalnej sytuacji, w której dyscyplina staje się kontekstem dla samej siebie, np.: PWB_W12: „definiuje wybrane pojęcia i zagadnienia z zakresu dyscyplin naukowych, których przedmiotem zainteresowania jest język angielski i/lub kraje angielskojęzyczne, pod kątem ich praktycznego zastosowania w działalności biznesowej i edukacyjnej”.

5. Efekty uczenia się są niespecyficzne, redundantne i nieprecyzyjne, często błędnie skorelowane z kategorią wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, co uniemożliwia stworzenie systemu weryfikacji, wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów.

Efekty uczenia się nie odnoszą się wprost do dyscyplin naukowych: językoznawstwo, nauki o zarządzaniu jakością oraz ekonomia i finanse, do których przyporządkowano kierunek. Zostały one odniesione do dziedzin nauki, np.: PWB_W02 charakteryzuje kluczowe pojęcia i zagadnienia z obszaru wybranych dziedzin nauk społecznych i rozumie je w stopniu pozwalającym na dokonywanie tłumaczeń tekstów użytkowych z zakresu tych dziedzin i nauczanie języka angielskiego zawodowego (biznesu), PWB_W03 „rozpoznaje specyfikę przedmiotową nauk humanistycznych i społecznych w stopniu pozwalającym tę wiedzę stosować w działalności profesjonalnej/biznesowej”, lub niedookreślonych dyscyplin naukowych, np.: PWB_W01 „definiuje wybrane pojęcia i zagadnienia z zakresu dyscyplin naukowych, których przedmiotem zainteresowania jest język angielski i/lub kraje angielskojęzyczne, pod kątem ich praktycznego zastosowania w działalności biznesowej i edukacyjnej”.

Efekty uczenia się w kategorii wiedzy są częściowo redundantne, np.: PWB_W06: „przywołuje specjalistyczne słownictwo umożliwiające funkcjonowanie w środowisku biznesowym” i PWB_W17: „przywołuje specjalistyczne słownictwo umożliwiające funkcjonowanie w środowisku biznesowym”.

Efekty uczenia się w kategorii umiejętności nie odwołują się do wskaźników poziomu kompetencji językowej ESOKJ, zgodnie z charakterystyką P6S_UK, np.: PWB_U08: „stosuje struktury gramatyki języka angielskiego na poziomie zaawansowanym zarówno w mowie jak i piśmie”.

Efekty nie są w pełni prawidłowo powiązane z kategorią wiedzy, umiejętności i kategorii społecznych. Na przykład, w kategorii kompetencji społecznych nieprawidłowo umieszczono efekty uczenia się z zakresu umiejętności: PWB_K03: „umiejętnie organizuje pracę własną i trafnie ustala priorytety na drodze do wytyczonego celu zawodowego”, PWB_K05: „wyjaśnia znaczenie i wpływ kultury krajów angielskiego obszaru językowego na kulturę polską i europejską”, PWB_K07: „swobodnie operuje językiem angielskim we wszelkich angielskojęzycznych środowiskach i w różnych kontekstach zawodowych, zwłaszcza w środowiskach gospodarczych”.

6. Treści programowe nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów kierunku pełnego zakresu następujących efektów uczenia się:

PWB_W01: „definiuje wybrane pojęcia i zagadnienia z zakresu dyscyplin naukowych, których przedmiotem zainteresowania jest język angielski i/lub kraje angielskojęzyczne, pod kątem ich praktycznego zastosowania w działalności biznesowej i edukacyjnej”,

PWB_W02: „charakteryzuje kluczowe pojęcia i zagadnienia z obszaru wybranych dziedzin nauk społecznych i rozumie je w stopniu pozwalającym na dokonywanie tłumaczeń tekstów użytkowych z zakresu tych dziedzin i nauczanie języka angielskiego zawodowego (biznesu)”,

PWB_W10c: „rozpoznaje frazeologię języka angielskiego, ze szczególnym naciskiem na język biznesu, w stopniu umożliwiającym dokonywanie tłumaczeń użytkowych i nauczanie języka biznesu”,

PWB_U02: „trafnie wybiera metody i procedury w celu wykonania praktycznych zadań, w szczególności tych związanych z przekładem tekstu, korespondencją handlową i nauczaniem języka biznesu”, ponieważ treści programowe nie obejmują treści powiązanych z nauczaniem języka angielskiego/działalnością edukacyjną.

W przypadku studentów specjalności *international business* dodatkowo niemożliwy do osiągnięcia jest efekt uczenia się: PWB_U07: „sprawnie tłumaczy z języka angielskiego na polski oraz polskiego na angielski teksty użytkowe – biznesowe i specjalistyczne”, gdyż treści przewidziane dla tej specjalności nie obejmują umiejętności tłumaczeniowych.

7. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zaliczone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują.

Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone kształtujące kompetencje językowe zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego, *seminarium dyplomowe* oraz zajęcia prowadzone w formie wykładu, np. *podstawy ekonomii, podstawy marketingu i wprowadzenie do przekładu*, w przypadku których, zarówno w założonych dla nich efektach uczenia się jak i treściach programowych brakuje odniesień do praktycznego zastosowania wiedzy w sytuacjach zawodowych właściwych dla kierunku. Nauczanie języka obcego nie obejmuje, na co wskazują efekty uczenia się i treści programowe odpowiednich zajęć, wykonywania przez studentów w adekwatnych warunkach czynności powiązanych z przyszłą ścieżką zawodową. Podczas takich zajęć kształtowane są bowiem przede wszystkim ogólne umiejętności językowe, np.: pisanie, czytanie, interakcja czy mediacja i powiązane z nimi kompetencje, np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, stanowiącego ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem.

8. Program studiów i zasady realizacji praktyk zawodowych nie zapewniają ich właściwego przebiegu.

Zaplanowany dla praktyk zawodowych nakład pracy studenta mierzony liczbą punktów ECTS – wynoszący 12 punktów ECTS – nie odpowiada zaplanowanej dla tych zajęć liczbie godzin – 960. Nie sformułowano także wymagań stawianych kwalifikowanym do odbycia praktyk zakładom pracy/instytucjom oraz wymagań stawianych opiekunom praktyk w tych zakładach.

9. Dla kierunku studiów język angielski w biznesie, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, nie przyjęto specyficznych zasad dyplomowania.

Dla kierunku nie przyjęto specyficznych zasad dyplomowania wskazujących na dyscyplinę lub dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa. Potwierdzają to również generyczne efekty uczenia się w karcie zajęć *seminarium dyplomowe*: SD_W1: „posiada uporządkowaną wiedzę o metodologii badań”, SD_W2: „rozdziela paradygmaty badań jakościowych i ilościowych” oraz SD_U3: „umie sformułować problem badawczy, zaprojektować i przeprowadzić badanie oraz zweryfikować i przedstawić jego wyniki”.

10. Dobór nauczycieli akademickich nie odpowiada przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.

W potencjale kadrowym kierunku nie ma żadnej osoby reprezentującej dyscyplinę językoznawstwo, do której kierunek został przyporządkowany jako do dyscypliny wiodącej. Nie skutkuje to nieprawidłowościami w obsadzie zajęć, ponieważ program studiów nie przewiduje opartych na językoznawczej wiedzy strukturalnej zajęć w tej dyscyplinie, lecz zajęcia, których efekty uczenia się i treści dotyczą operacyjnej wiedzy językowej lub wiedzy faktograficznej o języku angielskim. Brak językoznawców uniemożliwia jednak prawidłowy przebieg procesu dyplomowania w dyscyplinie naukowej językoznawstwo, bo nie pozwala na powołanie reprezentujących ją promotora i recenzenta.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Bankowej w Warszawie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Przewodniczącego
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
23.11.2021
Maria Próchnicka